

Sygn. akt: I C 692/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym: Przewodniczący SSO Juliusz Ciejek

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Bogusz

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2017 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. Ł.**

przeciwko (...) w R.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 43.455 zł 30 gr (czterdzieści trzy tysiące czterysta pięćdziesiąt pięć złotych trzydzieści groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 września 2016 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza tytułem zwrotu kosztów procesu od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.205 zł 80 gr (trzy tysiące dwieście pięć złotych osiemdziesiąt groszy),

Sygn. akt I C 692/16

UZASADNIENIE

M. Ł. w dniu 24 listopada 2016 r. złożył pozew przeciwko (...) Company SE na Ł. z oddziałem w Polsce o zapłatę kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 1 września 2016 r. do dnia zapłaty. Jednocześnie wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanej spółki kosztów zastępstwa procesowego.

Argumentując swoje stanowisko wskazał, że w dniu (...) r. doszło do wypadku drogowego na skutek zderzenia czołowego samochodu kierowanego przez powoda z kierowcą jadącym samochodem, ubezpieczonym w zakresie odpowiedzialności cywilnej w pozwanej spółce. Wskutek tego wypadku powód został poddany operacji kręgosłupa. Korzystał z ćwiczeń rehabilitacyjnych. Pomimo podjętej rehabilitacji ujawnił się lekki zanik mięśni i nadal utrzymują się dolegliwości bólowe. Niepełnosprawność powoda wymaga sprawowania nad nim opieki i jednocześnie ogranicza go w kontaktach z ludźmi, co wzmaga w nim poczucie krzywdy. Przyznana dotychczas kwota w wysokości 14.744,70 zł tytułem zadośćuczynienia w ocenie powoda jest niewystarczająca (k.3-8).

W odpowiedzi na pozew, pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu.

W ocenie pozwanej przyznane dotychczas zadośćuczynienie jest w pełni adekwatne do doznanej przez powoda krzywdy i pozwala złagodzić odczuwalne przez niego cierpienia fizyczne i psychiczne. Podniosła, że w chwili wypadku powód miał choroby samoistne, w tym dotyczące sfery psychicznej, które rzutują na jego obecny stan zdrowia. Pozwana nadto wskazała, że po otrzymaniu odpisu pozwu, podjęła próbę ugodowego zakończenia sporu. Wyraziła

wolę zawarcia konsensu i zaproponowała kwotę 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia i zwrotu 1/2 opłaty od pozwu i kosztów zastępstwa procesowego. Nadto poinformowała, że z dniem 2 listopada 2016 r. w Rejestrze Przedsiębiorstw (...) zarejestrowano zmianę firmy pozwanej. Obecna nazwa to (...) SE (k. 60-67).

Na rozprawie w dniu 17 stycznia 2017 r. pełnomocnika powoda oświadczył, że żądanie opisane w pozwie kieruje do pozwanej o aktualnej nazwie tj. (...) SE w R. (k. 89).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód z zawodu był policjantem. W 2003 r. stwierdzono u niego przepuklinę krążka międzykręgowego w odcinku lędźwiowym. Leczył się farmakologicznie i był rehabilitowany. W trakcie wykonywania prac zawodowych wymagających pozycji zgiętej, użycia siły, pojawiały się dolegliwości bólowe.

Powód od 2005 r. leczy się na depresję. Przyjmował odpowiednie leki. Z dniem 6 lipca 2012 r. zaliczono powoda do III grupy inwalidzkiej w związku ze służbą. W wieku 47 lat przeszedł na emeryturę policyjną. Ze służby odszedł w stopniu aspiranta.

(dowód: zeznania powoda k. 167-167v, orzeczenie k. 20-25, opinia biegłej neurolog B. Z. k. 127)

Po przejściu na emeryturę, od 1 sierpnia 2012 r. pracował jako pracownik ochrony w agencji ochrony na umowę zlecenie. W dniu (...) r. jechał do pracy. W tym dniu na trasie G.-R., w miejscowości W., gm. G., doszło do wypadku drogowego. Kierujący samochodem osobowym marki V. (...) J. K. nie dostosował prędkości jazdy do istniejących warunków drogowych. Będąc na łuku drogi, stracił panowanie nad pojazdem. Następnie zjechał na przeciwny pas ruchu i zderzył się czołowo z jadącym samochodem marki V., prowadzonym przez powoda.

M. Ł. o własnych siłach wyszedł z samochodu. Zadzwoił po pomoc. Na miejsce przyjechała karetka pogotowia ratunkowego, zabezpieczono go kołnierzem Schanzka i deską ortopedyczną. Następnie odwieziono powoda do Szpitala w G.. Przeprowadzono badanie tomografem komputerowym, w którym stwierdzono obniżenie krążka międzykręgowego C5-C8, L5-S1, wybuchowe złamanie trzonu L4, wpuklenie się tylnej krawędzi trzonu dokanałowego na około 7 mm z impresją na worek oponowy. Wydolność krążeniowa i oddechowa zachowana była w normie. Zastosowano leczenie zachowawcze poprzez stabilizację gorsetem Jevetta. Po konsultacji ortopedycznej, został skierowany do leczenia operacyjnego w (...) Szpitalu (...) w O.. Z uwagi na dolegliwości otrzymywał leki przeciwbólowe w kroplówce.

(dowód: karty leczenia szpitalnego k. 14, 15, zeznania powoda k. 167v)

W dniu 27 lipca 2016 r. wykonano operację kręgosłupa polegającą na stabilizacji tylnej przeznasadowej L2/L3-L5/S1. Było to leczeniem z usztywnieniem metalowym odcinka lędźwiowego kręgosłupa. Operacja przebiegała bez powikłań. Drugiego dnia po operacji podejmowano próby pionizacji powoda. W dniu 30 lipca 2016 r. został wypisany do domu. Szpital opuścił przy pomocy kul łokciowych. Zakazano powodowi wykonywania ruchów skrętnych w lędźwiowym odcinku kręgosłupa, zakazano także dłuższego przebywania w pozycji siedzącej. W tym czasie pełną opieką nad powodem przejęła jego małżonka G. Ł.. Pomagała mu w czynnościach związanych z bieżącą toaletą, karmiła go, pomagała w ubieraniu się, wstawaniu z łóżka. Żona powoda zajmowała się także zmianą opatrunków.

Po wyjściu ze szpitala zaleceniem było wykonywanie ćwiczeń wzmacniających, noszenie gorsetu mięśniowego. Powód swój stan zdrowia kontrolował w poradni ortopedycznej. W wykonywanych badaniach nie stwierdzono obluźowywania się zespolenia metalowego. Z kul łokciowych korzystał przez okres 2-3 miesięcy. Z powodu towarzyszącego bólu przez 6-7 tygodni codziennie przyjmował leki.

(dowód z: opinia biegłego z zakresu traumatologii i narządu ruchu L. G. k. 99, z opinii uzupełniającej biegłego L. G. k.124, karty leczenia szpitalnego k. 16, zeznania powoda k. 167v, zeznania świadka G. Ł. k. 89v-90)

W związku z przeprowadzoną operacją na ciele powoda występują blizny w okolicy lędźwiowej.

(dowód: opinia biegłego z zakresu traumatologii i narządu ruchu L. G. k. 99)

Powód korzystał z prywatnej rehabilitacji w miesiącu sierpniu i wrześniu 2016 r. W tym okresie codziennie wykonywano masaże izometryczne kończyn dolnych i górnych, ćwiczenia oddechowe wzmacniające przeponę, ćwiczenie izometryczne gorsetu bez ruchu odcinka lędźwiowego, ćwiczenie kontrlateralne i ćwiczenie ipsilateralne kończyn. Podjęto naukę prawidłowego wstawania, poruszania się o dwóch kulach, następnie o jednej i bez kul. Korzystał także z tzw. „balkonika”.

W dniu 20 września 2016 r. wzbogacono program rehabilitacyjny o ćwiczenia oporowe kończyn dolnych i górnych z kontynuacją ćwiczeń równoważnych i oddechowych. Wdrożono masaż leczniczy obręczy barkowej i biodrowej. Zauważono parestezję w okolicy miednicy i kończyny dolnej prawej i lekki zanik mięśniowy. W dalszym ciągu powód uskarżał się na bóle w odcinku lędźwiowym aż do mięśni przykręgosłupowych.

(dowód: zaświadczenie od fizjoterapeuty D. S. z dnia 21 października 2016 r. k. 17-18, dokumentacja medyczna k. 45-49)

W dniu 28 września 2016 r. Komisja Lekarska podległa Ministrowi Właściwemu do spraw Wewnętrznych w O. wydała orzeczenie, w którym uznała powoda za niezdolnego do pracy w Policji i całkowicie niezdolnego do pracy. Zaliczono go do I grupy inwalidzkiej w związku ze służbą od 23 lipca 2017 r. Wskazano, że inwalidztwo ma charakter czasowy.

(dowód: orzeczenie k. 20-25 i 50-55)

W dniu 20 października 2016 r. lekarz z Poradni (...) (...)w O. stwierdził, że implant znajdujący się w ciele powoda nie wymaga usunięcia z kręgosłupa (L-S).

(dowód: zaświadczenie k. 19)

W związku z wypadkiem powód doznał niestabilnego złamania trzonu kręgu L4. To stan miejscowy utrwalony powodujący niewydolność dynamiczną odcinka lędźwiowego p-40 cm. Przeciwwskazaniem jest wszelkiego rodzaju ciężka fizyczna praca. Obecnie nie ma żadnych wskazań do usunięcia zespolenia. Podjęta rehabilitacja nie wpłynie na poprawę funkcjonalności odcinka lędźwiowego. Powód aktualnie uskarża się na:

- nasilenie zaburzeń depresyjnych po wypadku,
- trudności w wykonywaniu ruchów polegających na pochylaniu się,
- bóle w okolicy lędźwiowej,
- drętwienie pośladka lewego,
- szum w uszach z przewagą ucha prawego.

W związku z dolegliwościami stosuje leki przeciwbólowe Tramal i Ketanol.

Powód porusza się samodzielnie, nerwy czaszkowe nie zostały uszkodzone, z wyjątkiem osłabienie słuchu ucha prawego. Kończyny górne, dolne symetryczne. Stwierdzono u powoda przewlekły zespół bólowy odcinka lędźwiowego.

(dowód: opinia biegłego z zakresu traumatologii i narządu ruchu L. G. k. 99 oraz uzupełniająca opinia k. 124, opinia biegłego z zakresu neurologii B. Z. k. 126-128)

W dniu 24 listopada 2016 r. leczenie ortopedyczne zakończono. Powód nie wrócił do sprawności sprzed wypadku. Trwały uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi:

-15% z tytułu uszkodzenia kręgosłupa w odcinku lędźwiowym polegającym na ograniczeniu ruchomości w zakresie rotacji powyższej 20 stopniu lub zginania do 50 cm,

- 5% z tytułu przewlekłego zespołu bólowego odcinka lędźwiowego.

(dowód: opinia biegłego z zakresu traumatologii i narządu ruchu L. G. k. 99, opinia biegłego z zakresu neurologii B. Z. k. 126-128, notatka urzędowa k. 165)

Pobyt w szpitalu, przebyta operacja i niepełnosprawność powoda negatywnie wpłynęło na jego samopoczucie. Z powodu braku pełnej sprawności ograniczeniu uległy kontakty interpersonalne. Występujący ból ograniczył kontakty intymne z żoną. Obecnie nie może samodzielnie ubrać skarpetek.

(dowód: zeznania powoda k. 167v)

Przed wypadkiem powód był sprawny ruchowo. Chodził na siłownię, na spacerzy z żoną, pływał kajakami, jeździł na rowerze, uczestniczył w zajęciach sportowych. Aktualnie nadal chodzi na spacerzy, jednak nie tak intensywnie. Doświadcza bólu w kolanie z uwagi na odciążenie odcinka kręgosłupa. Nie może wielu rzeczy podnieść. W trakcie dłuższej jazdy samochodem wynoszącej ponad 90 km musi robić przerwy.

Aktualnie nigdzie nie pracuje. Utrzymuje się z emerytury w wysokości 3.400 zł. Mieszka z żoną, która pomaga mu w codziennym funkcjonowaniu.

(dowód: zeznania powoda k. 167v, zeznania świadka G. Ł. k. 90)

Właściciel samochodu osobowego marki V. (...), którym poruszał się w dniu zdarzenia sprawca wypadku J. K., posiadał zawartą z pozwaną spółką umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych potwierdzoną polisą nr (...).

(okoliczność bezsporna, a nadto dowód z: pisma potwierdzającego przyjęcia szkody komunikacyjnej z dnia 10 sierpnia 2016 r. k. 31, notatka informacyjna o zdarzeniu drogowym k. 12)

Sprawca wypadku został skazany za spowodowanie wypadku.

(dowód: zeznania powoda k. 167v)

Pismem z dnia 5 sierpnia 2016 r. powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika zgłosił pozwanej spółce szkodę. Wezwał do zapłaty kwoty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Na mocy decyzji z dnia 31 sierpnia 2016 r. przyznano powodowi kwotę 14.744,70 zł.

Nadto powód otrzymał od sprawy wypadku kwotę 2.000 zł. Z prywatnego ubezpieczenia otrzymał kwotę 4.800 zł. Z tytułu ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków otrzymał kwotę 1.500 zł.

(dowód: zeznania powoda k. 168, zgłoszenie szkody k. 26,-29, 30, potwierdzenie przyjęcia szkody k. 31, k. 32, decyzja k. 34)

W dniu 22 listopada 2016 r. powód na piśmie ponownie wezwał pozwaną spółkę do zapłaty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Pismem z dnia 13 grudnia 2016 r. odmówiła wypłaty dalszego zadośćuczynienia. W uzasadnieniu pisma wskazała, że nie dołączono nowych dokumentów uzasadniających podwyższenie kwoty zadośćuczynienia.

(dowód: pismo powoda k. 35, akta szkody na płycie koperta 77)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle ustalonych okoliczności faktycznych sprawy powództwo zasługiwało na uwzględnienie, aczkolwiek nie w wysokości żądanej przez powoda.

W niniejszym postępowaniu powód dochodził zapłaty zadośćuczynienia w wysokości 80.000 zł, podnosząc, że dotychczas wypłacona w toku postępowania likwidacyjnego kwota 14.744,70 zł, jest nieadekwatna do rozmiarów doznanej w następstwie wypadku komunikacyjnego z dnia (...) r. krzywdy.

Podstawą prawną żądania powoda stanowi art. 444 § 1 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c. w myśl których w razie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia poszkodowanemu można przyznać odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody samoistny posiadacz bądź posiadacz zależny mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych, tj. na zasadzie winy. Jednakże skoro prawo cywilne nie definiuje pojęcia winy, należy odwołać się do prawa karnego, w którym przyjmuje się, że pojęcie winy zawiera dwa elementy składowe: obiektywny i subiektywny. Element obiektywny oznacza niezgodność zachowania się z obowiązującymi normami postępowania, a więc szeroko rozumianą bezprawność. Element subiektywny dotyczy stosunku woli i świadomości działającego do swojego czynu. Najkrócej rzecz ujmując, winę można przypisać podmiotowi prawa tylko wtedy, kiedy istnieją podstawy do negatywnej oceny jego zachowania z punktu widzenia obu tych elementów.

Powyższe determinuje odpowiedzialności pozwanej na zasadzie winy. Zgodnie z treścią art. 436 § 2 k.c. konieczne jest wykazanie winy sprawcy.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że sprawca wypadku został uznany za winnego spowodowania wypadku drogowego z dnia (...) r. Nadto pozwana spółka nie kwestionowała swojej odpowiedzialności co do zasady i w postępowaniu likwidacyjnym wpłaciła powodowi zadośćuczynienie w kwocie 14.744,70 zł. W ocenie pozwanej przyznana kwota jest w pełni adekwatna i rekompensuje krzywdę doznaną przez powoda. Podniosła zarzut, że w dacie wypadku powód miał choroby samoistne, w tym dotyczące sfery psychicznej.

Zatem spór między stronami sprowadzał się do ustalenia wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia za doznaną w wyniku zdarzenia krzywdę oraz, czy przed datą (...) r. występowały u powoda choroby rzutujące na jego obecny stan zdrowia.

Określenie wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (art. 445 § 1 k.c.) należy do istotnych uprawnień sądu rozstrzygającego sprawę. Sąd w tym przypadku bierze pod uwagę całokształt okoliczności sprawy co oznacza, iż ustalenie kwoty zadośćuczynienia powinno być dokonane z uwzględnieniem tych wszystkich faktów, które miały wpływ na rozmiar doznanej krzywdy.

Przez krzywdę należy rozumieć cierpienia fizyczne w postaci bólu i innych dolegliwości oraz cierpienia psychiczne polegające na ujemnych doznaniach przeżywanych w związku z cierpieniami fizycznymi i następstwami, zwłaszcza trwałymi lub nieodwracalnymi uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, przy czym, w pojęciu krzywdy mieszczą się nie tylko cierpienia fizyczne i psychiczne już doznane, ale również te, które mogą powstać w przyszłości (na tym polega całościowy charakter zadośćuczynienia).

Bogate i utrwalone od lat orzecznictwo sądów, w tym szczególnie Sądu Najwyższego wypracowało kryteria oraz zasady, którymi należy się posłużyć przy określaniu w praktyce poszkodowanemu odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia. W judykaturze przyjmuje się zatem, że na rozmiar krzywdy, a w konsekwencji wysokość zadośćuczynienia, składają się takie okoliczności jak rodzaj, czas trwania i natężenie cierpień fizycznych oraz psychicznych poszkodowanego a nadto jego wiek, sposób dotychczasowego funkcjonowania, rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie przydatności społecznej, bezradność życiowa czy też inne czynniki podobnej

natury. Przytoczone przesłanki mają jedynie walor ogólny i mogą być powołane w każdym uzasadnieniu. Rozstrzygające znaczenie w sprawie mają natomiast dopiero konkretne okoliczności, dotyczące powoda.

W orzecznictwie przyjmuje się, że zadośćuczynienie winno być odpowiednie. Pojęcie „sumy odpowiedniej” użyte w art. 445 § 1 k.c. w istocie ma charakter niedookreślony, niemniej jednak w judykaturze wskazane są kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Z jednej strony zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter wyrównawczy (kompensacyjny), wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty jakiegokolwiek kwoty, lecz musi przedstawiać odczuwalną wartość pieniężną tzn. taką, która niweluje przynajmniej w części niekorzystne skutki zdarzenia, któremu uległ poszkodowany. Z drugiej zaś strony wysokość ta nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być „odpowiednia” (właściwa, adekwatna, należna) w tym znaczeniu, że powinna być - przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego - utrzymana w rozsądnych granicach, ale bez naruszenia kompensacyjnego charakteru zadośćuczynienia.

Ustalając wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia, Sąd miał na uwadze w szczególności rodzaj doznanych przez niego obrażeń, nasilenie i czas trwania cierpienia oraz skutki w zakresie ogólnej zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Nie bez znaczenia w tej mierze był stwierdzony u powoda w toku postępowania sądowego uszczerbek na zdrowiu.

Przy ocenie rozległości doznanych obrażeń, jakich powód doznał w wyniku zdarzenia drogowego z dnia (...) r., Sąd oparł się na opiniach biegłych z zakresu traumatologii i narządu ruchu, L. G. i z zakresu neurologii, B. Z.. Zdaniem Sądu, wskazane wyżej opinie są spójne i rzeczowe, a nadto odpowiadają na wszystkie postawione biegłym pytania oraz zawierają jasne i logiczne uzasadnienie końcowych wniosków, przez co są merytorycznie zasadne.

Biegły z zakresu traumatologii i narządu ruchu, stwierdził 15% trwałe uszczerbek na zdrowiu powoda. Leczenie operacyjne odcinka lędźwiowego ze stałym usztywnieniem metalowym, ogranicza aktywność życiową powoda. Występująca niewydolność dynamiczna odcinka lędźwiowego powoduje, że u powoda występuje śladowa ruchomość podczas nachylania bocznego w prawo i w lewo oraz ruchów rotacyjnych. Jakakolwiek rehabilitacja nie usprawni funkcjonowania kręgosłupa.

Do powyższej opinii strona powodowa zgłosiła na piśmie zastrzeżenia, domagając się uzupełnienia opinii w zakresie rokowań na przyszłość. W pisemnej uzupełniającej opinii biegły L. G. wyjaśnił, że aktualny stan pooperacyjny powoda związany z brakiem aktywności (ruchomości) w części lędźwiowej kręgosłupa uniemożliwia powodowi podejmowanie cięższych fizycznych prac.

Biegła z zakresu neurologii, B. Z. ustaliła, że przebyty przez powoda uraz na charakter trwały. Operacja, której poddał się powód, skutkuje trwałym ograniczeniem ruchomości kręgosłupa. Stwierdzono również osłabienie słuchu ucha prawego. Niezależnie od występującej niewydolności odcinka lędźwiowego, stwierdziła 5% trwałe uszczerbek na zdrowiu powoda związany z przewlekłym zespołem bólowym. Powód stale przyjmuje leki usmierzające ból. Nadto stwierdziła, że powód nie powróci do podobnej sprawności co przed wypadkiem. Wskazała, że dolegliwości bólowe będą się nasilały okresowo. Ograniczenie ruchomości kręgosłupa są trwałe, gdyż aktualnie brak wskazań do usunięcia metalowych śrub.

Do powyższej opinii zastrzeżenia zgłosiły obie strony. Strona powodowa domagała się wyjaśnienie niejasno sformowanego określenia w zakresie procentowego uszczerbku powoda. W rozmowie telefonicznej biegła, B. Z. wskazała, że określony przez nią stopień uszczerbku nie pochłania się z uszczerbkiem określonym przez biegłego, L. G.. Tak więc całościowy uszczerbek powoda wynosi 20%. Jest to zgodne z zasadą wyrażoną w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu. Zgodnie z treścią tego przepisu przy wielomiejscowym uszkodzeniu kończyny stopień stałego uszczerbku równa się sumie procentów uszczerbku ustalonych za poszczególne uszkodzenia. Oczywistym jest, że usztywnienie kręgosłupa w odcinku lędźwiowym (15%) nie musi być powiązane z przewlekłym

zespołem bólowym (5%), który jest schorzeniem autonomicznym. Na rozprawie w dniu 27 czerwca 2017 r. powód nie zgłosił zastrzeżeń do wyjaśnień biegłej złożonej w rozmowie telefonicznej.

Strona pozwana w zastrzeżeniach do opinii biegłej neurolog domagała się wskazania problemów z kręgosłupem powoda przed dnia wypadku i ich wpływu na jego zdrowie.

W tym miejscu warto wskazać, że na rozprawie w dniu 27 czerwca 2017 r. Sąd oddalił wnioski obu stron postępowania o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych, albowiem wątpliwości strony powodowej zostały wyjaśnione, poprzez określenie łącznego procentowego uszczerbku. Materiał dowodowy zawiera dokumentację lekarską i historię chorób powoda. W uzasadnieniu orzeczenie o niepełnosprawności powoda znajdują się informacje na temat przebiegu przebytych chorób, w tym chorób sprzed wypadku. Dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii powtórzyłyby zapisy znajdujące się w orzeczeniu i prowadziłyby do nieuzasadnionej przewlekłości postępowania. W związku z tym zbędne okazało się dopuszczenie tego dowodu. Nadto, biegli wskazali, że powód nie wróci do pełnej sprawności. Rehabilitacja nie wpłynie istotnie na codzienną funkcjonalność powoda. Rokowania na przyszłość nie są pomyślne.

W oparciu o opinie przywołanych biegłych należy stwierdzić, iż w następstwie wypadku komunikacyjnego z dnia (...) r. powód doznał trwałego uszczerbku. Uszczerbek na zdrowiu wyniósł łącznie 20% i obejmuje: uszkodzenie kręgosłupa w odcinku lędźwiowym i przewlekły zespół bólowy tego odcinka ciała.

Trzeba wyraźnie zaznaczyć, iż stopień uszczerbku na zdrowiu powoda nie był jedyną przesłanką ustalenia wysokości dochodzonego przez niego zadośćuczynienia. Sąd miał bowiem na uwadze, poza samym uszczerbkiem i jego konsekwencjami w życiu prywatnym i społecznym powoda, szereg innych okoliczności, m.in. intensywność i czas trwania cierpienia, przez pewien okres nieustannie towarzyszący ból, co zdecydowanie obniżało jakość życia powoda. Wypadek komunikacyjny z dnia (...) r. oraz jego zdrowotne następstwa były z pewnością dla powoda doznaniem bardzo bolesnym. Powód od dnia zaistnienia zdarzenia drogowego do chwili obecnej odczuwa negatywne jego konsekwencje, zarówno w zakresie zdrowia fizycznego, jak i psychicznego.

Przy ustaleniu wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia należy przede wszystkim mieć na uwadze fakt, że bezpośrednio po wypadku powód został przewieziony do szpitala w G., gdzie udzielono mu niezbędnej pomocy. Następnie został przetransportowany do (...) Szpitala (...) w O., gdzie został poddany zabiegowi stabilizującemu złamanego odcinka lędźwiowego. Od samego początku towarzyszył mu ból. Przez okres dwóch – trzech miesięcy codziennie musiał przyjmować leki przeciwbólowe. Cały czas odczuwa ból, który aktualnie jest nieco mniejszy. Uczył się chodzić, początkowo przy balkoniku, potem przy kulach, a w końcu bez pomocy środków medycznych. W czasie zabiegu kręgosłupa wykorzystano zespolenie metalowe, które skutkuje trwałym ograniczeniem ruchomości kręgosłupa. Początkowo powód wymagał ciągłej pomocy przy wszystkich czynnościach związanych z codziennym funkcjonowaniem jak pielęgnacja, ubierania się, przygotowywanie sobie posiłków. Aktualnie również nie wrócił do pełnej sprawności. Nadal potrzebuje pomocy w drobnych sprawach, jak nałożenie bielizny. Z uwagi na charakter obrażeń powód już nigdy nie odzyska pełnej sprawności. Metalowe zespolenia, które nadal musi mieć, powoduje trwałe ograniczenie jego kręgosłupa i są przeciwwskazaniem do dźwigania ciężarów. Mimo, że od wypadku minął prawie rok, na obecnym etapie lekarze nie widzą wskazań, do usunięcia metalowych części. Oznacza to, że powód nadal nie może swobodnie się pochylać. Prosta czynność, jak nałożenie bielizny sprawia ogromne trudności powodowi. Niewydolność ruchowa powoda wiąże się także z towarzyszącym mu bólem. W celu zmniejszenia dolegliwości przyjmuje odpowiednie leki. Wszystko to powoduje, że powód nie może podjąć zatrudnienia. Został zaliczony do I grupy inwalidzkiej. W czasie rekonwalescencji, w celu usprawnienia swojej kondycji korzystał z zabiegów rehabilitacyjnych prywatnych. Aktualnie zabiegi takie nie wpłynęły na poprawę stanu zdrowia powoda. Jego stan jest utrwalony. Tym samym powód nie tylko musiał ograniczyć swoją aktywność, lecz niemalże praktycznie ją wyłączyć. Z uprawianych form aktywności korzysta jedynie ze spaceru.

Przy określaniu wysokości zadośćuczynienia, nie sposób pominąć faktu (jak wskazywała to biegła neurolog), że przed wypadkiem powód zmagał się z innymi problemami zdrowotnymi. W 2003 r. stwierdzono u powoda przepuklinę krążka międzykręgowego. Od 2005 r. leczy się depresję. Wypadek z 23 lipca 2011 r. nasilił dolegliwości bólowe

kręgosłupa i objawy depresyjne. Powód zeznając przed Sądem, opisał występujące zjawiska chorobowe mające miejsce przed dniem (...) r. Wskazał na nerwicę (depresję) i przepuklinę kręgosłupa w odcinku lędźwiowym. Okoliczności te potwierdzają dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w szczególności orzeczenie komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Zgodnie z treścią uzasadnienia rozpoznano u powoda zaburzenie depresyjno-lękowe mieszane upośledzające zdolności adaptacyjne ustroju od 2005 r. Przed wypadkiem powód zaliczony był do III grupy inwalidzkiej. Nadto biegła z zakresu neurologii stwierdziła, że obecny uraz nasilił dolegliwości bólowe kręgosłupa, które występowały wcześniej, przed wypadkiem.

Jak wykazało postępowanie dowodowe, zaistniały jednostki chorobowe u powoda nie były wynikiem jego zawinonego działania (zachowania), choć obiektywnie występowały. W tej sytuacji należało wziąć je pod uwagę, jako że ubezpieczyciel odpowiada jedynie w ramach normalnego (adekwatnego, typowego) związku przyczynowego, za skutki działań ubezpieczonego, a nie za stany chorobowe istniejące przed wypadkiem. Zdaniem Sądu nie można było przy ustaleniu wysokości żądanego zadośćuczynienia pominąć tej kwestii. Ostatecznie strona powodowa nie kwestionowała występowania wcześniejszych chorób przed wypadkiem. W tej sytuacji Sąd uznał, że należny z tytułu istniejącego zespołu bólowego uszczerbek (5%) należało umniejszyć o 1/5.

Ustaień faktycznych w powyższym zakresie Sąd dokonał na podstawie zeznań powoda oraz świadka G. Ł.. Przedstawiona przez wymienionych relacja jest spójna i wyważona oraz tworzy jednolity obraz zdarzeń związanych z przebiegiem wypadku komunikacyjnego z dnia (...) r. Powód i jego żona zgodnie opisują sytuację dotyczącą życia i funkcjonowania powoda po doznaniu uszczerbku na zdrowiu. Co istotne, ich zeznania pozostawały w zgodności z wnioskami przeprowadzonych w sprawie opinii biegłych i zgromadzonymi w aktach dokumentami.

W tych okolicznościach, biorąc pod uwagę wysokość uszczerbku na zdrowiu, rozmiar i zakres cierpień jakich doznał powód, długotrwałość i dolegliwość procesu lecz, wpływu doznanego urazu na jego życie rodzinne i osobiste oraz fakt zaliczenia go do osób z I grupą inwalidzką, zdaniem Sądu sumą adekwatną do rozmiaru poniesionej przez niego krzywdy, byłaby kwota 66.500 zł. Kwota ta stanowiłaby dla powoda realną pomoc, rekompensującą doznane w następstwie wypadku z dnia (...) r. krzywdy. Niemniej jednak od powyższej kwoty należało odliczyć wypłacone mu przez pozwaną spółkę w toku postępowania likwidacyjnego zadośćuczynienie w wysokości 14.744,70 zł. Sąd także wziął pod uwagę otrzymane przez powoda środki z różnych tytułów. Powód otrzymał z prywatnego ubezpieczenia kwotę 4.800 zł, z tytułu ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych kwotę 1.500 zł i kwotę 2.000 zł od sprawcy wypadku.

Tym samym Sąd, działając na podstawie art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c., art. 436 § 2 k.c. w zw. z art. 415 k.c. oraz art. 822 § 1 k.c., zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 43.455,30 zł, uwzględniając żądanie pozwu w części. W pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone, jako pozbawione podstaw.

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Zgodnie z przywołanym przepisem zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

Powód domagał się zasądzenia odsetek od dnia 1 września 2016 r. Zawiadomienie o szkodzie złożył pozwanej spółce pismem z dnia 5 sierpnia 2016 r. (k. 1 i 26). Zgodnie z treścią cytowanego wyższej przepisu, pozwana winna najpóźniej wypłacić odszkodowanie (zadośćuczynienie) z dniem 4 września 2016 r. Zatem na dzień 1 września 2016 r. nie upływał jeszcze termin do spełnienia świadczenia. Pozwana pozostaje w opóźnieniu od 5 września 2016 r. i od tego dnia Sąd zasądził odsetki, w pozostałym zakresie oddalając żądanie, jako pozbawione podstaw.

O kosztach Sąd orzekła w oparciu o art. 100 zd. 1 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozdzielenia.

Powód domagał się na swoją rzecz zadośćuczynienia w kwocie 80.000 zł, ostatecznie utrzymał się z żądaniem zapłaty 43.455,30 zł. Oznacza to, że wygrał niniejszy proces w 54,31% ($43.455,30 \text{ zł} \times 100 : 80.000$). Pozwana zaś wygrała proces w 45,69%.

Do kosztów poniesionych przez powoda zaliczono: uiszczoną opłatę w wysokości 4.000 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 5.400 zł, opłatę od pełnomocnictwa 17 zł, koszty wynagrodzenia biegłego z zakresu traumatologii i narządu ruchu 421,07 zł, uzupełniającej pisemnej opinii – 90 zł, wynagrodzenie biegłego z zakresu neurologii 531,93 zł, razem 10.460 zł.

Do kosztów poniesionych przez pozwaną zaliczyć należy wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 5.400 zł i opłatę od pełnomocnictwa 17 zł, łącznie 5.417 zł.

W związku z tym, pozwana winna jest zwrócić powodowi kwotę 5.680,82 zł ($10.460 \text{ zł} \times 54,31\%$), zaś powód winien jest zwrócić pozwanej kwotę 2.475,02 zł ($5.417 \text{ zł} \times 45,69\%$). Po dokonaniu stosunkowego rozdzielenia kosztów pozwana jest winna powodowi kwotę 3.205,80 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.